

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskerek.

Zápolya-utca 1-és szám.

nová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Hirdetési árak:

Egész évre ——— 12 fr.

Félévre ——— 6 „

Negyedévre ——— 3 „

Egy hóra ——— 1 „

— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével

Nagybecskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 241. szám.

Kedd, október 20.

Vezér és közkatoná.

Nagybecskerek, október 20.

A nagy közkatonát ünnepezték a Budapestre jött nagyváradi hívek és az ünneplőkhez csatlakozott a szabadelvűpárt mostani vezére. Bánffy Dezső báró együtt róta le a tisztelet és hazafiai hála adóját azokkal, a kiket Tisza Kálmánhoz a legbensőbb politikai barátság kötelei fűznek. A ki ezidő szerint tarta kezében a vezéri botot, tisztelgésre emelte föl azt a közkatoná előtt, a ki élete fogytáig „a generális“ marad.

Mindenkinek éreznie kellett, hogy a kölcsönös udvariakodásnál több volt az, mikor a miniszterelnök Tisza Kálmánt felköszöntötte a régi barátság meleg hangján és a miniszterelnöknek, mint vezérnek fogadtak hűséget Tisza Kálmán legbensőbb hívei. Éreznie kellett mindenkinek, hogy a rokonszenvenek ezek a nyilvánulási egy hatalmas benső ösztön eredményei voltak, a melynek meg kellett szólnia most, a gyanúsítások és rosszindulatú híresztelések haute saisonjában.

Mikor a hirharangok nyelvei a legélesebb diskántban zengtek, hirdették szerte az országban, hogy Bánffy irtó hadjáratot indított a Tisza-klikk ellen és Tiszák frontot csináltak Bánffynak: akkor megszólal a barátság egyszerű, nemes tónusa a két régi „ellenfél“ ajkán és a harsány zenebonának el kell némulnia.

Történik pedig ez ugyanazon a napon, mikor ugyancsak Tisza Kálmán, a magyar politika great old man-je fölemeli sulyos szavát a kvóta felemelésére irányuló osztrák izgatások ellen és elszánt hidegvérrel, okos bátorsággal, bátor mérséklettel lép soronpóba Magyarország igazáért.

Ennek a két dolognak: Tisza Kálmán erőteljes fellépésének, meg Bánffy és az úgynevezett Tisza-klikk ölekezésének nagyon érdekes a koincidenciája

Szinte azt kell hinnünk, hogy nem is véletlen az egész, hanem nagy politikai számítással kitervelt válasz azokra a gyanúsításokra, a melyek a kormányának a kvóta kérdésében való megalkuvásáról röpködnek a levegőben. Avagy kell-e frappansabb felelet annál, hogy ugyanazon a napon, a melyen Tisza Kálmán az osztrák kvóta követelésekkel szemben az okosság, hazafiság, igazság és méltányosság harcát hirdeti, ugyanazon a napon előáll báró Bánffy Dezső és a méltó tisztelet, hódolat és hála hangján dicsőíti az öreg generális, a kinek bölcs tanácsait a szabadelvű párt nem nélkülözheti? Ha pedig ez így van, akkor ez annyit tesz, hogy Tisza Kálmánnak a maga választóihoz intézett bölcs tanácsait a szabadelvűpárt hivatalos vezérlete kész elfogadni és a közkatoná szava vezényszó az egész táborra nézve.

De ha ez így van, akkor ki tud még feltűni azoknak a nagyhangú állításoknak, a melyek azt kürtölik, hogy Bánffy eladta az országot harminczöt perczentre?

Közigazgatási bizottság.

Nagybecskerek, október 20.

Torontál vármegye közizgatási bizottsága folyó október havi rendes ülése a hó 19-én, a bizottság tagjainak nagy részvétele mellett tartott meg. Megjelentek pedig az ülésben Rónay Jenő főispán elnöklété alatt Karácsonyi Jenő gróf, Kovách Agoston, Babics József, Csavos Gyula, Steinitzer Géza és Vécsey István választott, dr. Dellimánich Lajos alispán, báró Feilitzsch Berthold megyei főjegyző, Poroszkay Béla m. tiszti főügyész, Talapkovics Vazul. kir. pénzügyigazgató, dr. Orosdy Lajos kir. ügyész, dr. Plechl Szilárd m. főorvos, dr. Mihalovich Ödön megyei árvászéki elnök, Szobotka Rezső állam-építészeti hivatali főnök, Rigó István m. tb. főjegyző, Szilágyi Albert és Veinrich Vilmos m. aljegyzők, utóbbi mint a bizottság jegyzője.

Elnöki megnyitás után első sorban a kir. pénzügyigazgató által előadott adóügyek vétetek tárgyalás alá, melynek befejeztével a hivatal főnöke szeptember havi jelentését bemutatván, ebből felemlítést érdemel, hogy folyó évi szeptember folyamán a vármegye területén befolyt egyenes adóban 397.402 frt 31 kr. hadmentességi díjban 11.426 frt — kr. Ezen összegeket egybevetve a mult év megteelő hónapjának eredményével az egyenes adónál 67.420 frt, a hadmentességi díjnál 1.834 frt kevesebb bevétel mutatkozik, mely sajnós különbségnek oka az idei termésév mostoha voltában keresendő.

Az államépítészeti hivatal bemutatott havi jelentése szerint a szeptember havi állapothoz képest a törvényhatósági közutak jó karban vannak, bejelentetett továbbá, hogy nagymélt. m. kir. kereskedelemügyi miniszterium a nagyikindai és nagybecskereki kincstári pósta és távirda hivatalok részére megfelelő helyiségeket épített.

A vármegye kir. tanfelügyelőségének szeptember havi jelentéséből örvendetes tudomásul szolgált, hogy a magyar nyelv és nemzeti mivelődés terjedésének ismét állították fel népnevelési intézetek és pedig Zichyfalván egy állami iskola képében. Ugyancsak államosítás alatt áll és legközelebbi megvalósulásának néz elébe: Sztarcsova, Borcsa és Ném.-Ecska községekben felállítandó állami iskolák ügye is. Ezen jelentés elhangzása után elnöklő főispán egybehangzó akaratmal megkérte a bizottság tagjait, hogy a folyó évi október 22-én 40 éves közszolgálati jubileumát megünneplő Steinbach kir. tanácsos tanfelügyelő iránti elismerés ezen érdemes tarterfű megye javáért tett kitünő szolgálataiért a közigazgatási bizottság részéről is kifejezésre juttassék és jegyzőkönyvileg megörökíttessék.

Most a nagybecskereki kir. ügyészség részéről a börtönügyi állapotok feletti jelentés terjesztett elő, melynek során a vármegye fog-

A „TORONTÁL“ tárczája.

Az emberszeretet.

A módosi kórház fölavatása alkalmával dr. Klein Mór által elmondott beszéd.

Tisztelt gyülekezet! Miként az életben egyáltalán, öröm és bubánat, tulpezgő életkedv és könyfacsaró fájdalom váltják fel egymást: úgy a mai nap tünepi derűjére is egy fájdalmas érzés borús felege veti árnyékát — az emberi gyarlóságra, a teati fogyatékosagra, a szembeötölő kórtünetek és kórállapotokra való tekintet.

Vagy van-e valaki, aki átlépve a szenvedő emberiségnek emelt eme szentély küszöbét, mekkülhet a gondolat elől, hogy a földi árnyékvilág borongó, fojtogató ködkörébe jutott. Hiszen a Jóbok és Lázárok majdani otthonában vagyunk. Itten fakad majd a könnyek forrása, itt jajdul majd fel a velőig ható idegrázkódtató fájdalom sikoltása, de itt ujul meg egyszerűs mind a már elveszettnek vélt életkedv és innen száll fel majd a hála szava az emberiség jöltévői iránt, akik a tudomány fegyvereivel hódítják vissza az életnek a szinlő emberanyagot, mely a halál csontos kezeiből kiszabadulni már csak nem is remélte.

Az örök szeretet szellemében jártak el ama jöltévők, a kik Torontál vármegye módosi járásának központját szemelték ki az élet és halál határain emelt eme díszes épület számára, a melynek már pusztá látványára — lévén az a

modern gyógyászat összes követelményeinek megfelelően ellátva és felszerelve — a gyógyulást kereső félig üdül és jobban érzi magát. Igen, a szeretet és jószág Istenének szellemében építettett e kórház! annak szellemében, kiről az örök igazság, a minden vallásfalekezet által szentnek elismert irás azt állítja, hogy: „Körültekintvén a nagy mindenségben, úgy látta, hogy minden, a mit teremtet, jól van, igen jól van“, mit egy írásmagyarzó avval a megjegyzéssel told meg: ez a kifejezés igen jól csakis a halálra vonatkozhatik¹⁾ mert a halál is javára van a halandó embernek, ha késő vén korban köszönt be, mikoron a kimerült test idegei, inai és szervei szolgálataikat tökéletesen teljesítették és pihenésre vágyanak.

Aldottak legyenek azért e megye sorsát közigazgatási és közegészségi szempontból is intéző férfiak, a kik a teremtnök czéjai eléréseben mintegy segédkezet nyújtottak, kik a halandóság fekete tengerét a tudomány és művészet által emelt gátak közé szorították, akik az élet természetszerű folyását föltartóztató szerteket és zátonyokat, miként csak az imént egy hatalmas hazai folyam fodros hajbai elől a Vaskapu sziklacsucsa — az utból elhárították, és akiket eme nemes cselekedetükre a zsoltáros emelkedett észjárása ösztökölte.

A vallásos költészet egyik gyöngyét képezi a dalmok ama fohásza: „Örökkévaló! álljon

fenn ez a világ Te előtted, egységben, egyrangúságban, egyenlőségben“. Ne legyen a világon nyomor és inség, ne gyötörjön fájdalom és kórság, ne pusztítson vész és betegség!“ Erre égi szótat hallatszok: „Ember fia, helytelen az imádságod, mert lehetlent kívánsz! gondold meg, ha nem volna gazdag és szűkölködő, bővelkedő és nélkülöző, kóros és szinlő, az én kedvencz gyermekemből, a szeretetből mi lenne akkor? kinek az öntudatát boldogitaná akkor a jó tett, a nemes cselekedet?! Mi volna akkor az irgalomból, a könyörületességből, a szív és kedély eme nemesítő eszközeiből?“ Szeretetről és irgalmasságról szól eme falak minden egyes köve, az itt látható faalkotmányok minden egyes szilánkja és forgácsa! Aldottak legyenek a fők, a melyek ezt az épületet tervezték, áldottak a kezek, akik azt létrehozták, áldottak legyenek a megye adózó polgárai és azok, akik az e célra szükséges összegeket habozás nélkül megszavazták! Vezesse az isteni gondviselés azoknak a kezeit, a kik itten a foszladozó életfonalat megerősíteni és meghosszabbítani törekedeznek. Aldja Isten a gyógykezelőket és gyógyulást keresőket, a megyét, a járást, minden egyes családot és házat, és valósuljon e kórház ideiglenes lakóin a próféta szava: „Láttam az ő keserves járásukat, és én meg fogom őket gyógyítani frt és anyhulást szerzek az ő számukra, vigasztalást megnyugvást, reménykedést!“ (Ezsaiás 157, 8.)

¹⁾ Midras Genesis 1., 31-hez.

²⁾ Midras a 61. zsolttár 8. verséhez.

házaiknak állapota felől a legkielégítőbb tapasztalatok szerzetetvén, a vármegye aispárjának külön felszólammal is méltott azon örvendetes körülmény, hogy kiváltképp a nagybecskerek-i fogházban eszközölt bizottsági vizsgálat ezen fogháznak egészségügyi és humánus szükségleteiben kifogástalan és mintaszerű berendezését észlelte, mely leginkább dr. Orosdy Lajos kir. ügyész szigorú ellenőrzésének és magas színvonalon álló adminisztratív tehetségének tulajdonítandó, a megye közigazgatási bizottsága által teljes örömmel fogadtatt s ennek hatása alatt a kir. ügyész előtt nyomban kifejezett elismerésnek jegyzőkönyvi megörökítése elhatározatott.

Végre bemutatta a vármegye főorvosa a havi jelentését, melynek azon kijelentése, hogy a szeptember havi egészségügyi állapotok az elmúlt hónapok hason viszonyához képest a legkedvezőbb javulást tüntetik fel, s hogy a fertőző betegségek közül csupán a vörheny lépett fel erősebben, szintén örvendetes tudomásul szolgált. Ezzel a bizottsági ülés tárgysorozata kimerített vén, elnöklő főispán oly kijelentéssel rekesztette be az ülést, hogy a jövő havi közg. bizottsági ülés nov. 16-án tartatik meg.

Választási mozgalmak.

A miniszterelnök beszámolója Szilágyi-Somlyón. Tegnap tartotta programbeszédét Bánffy Dezse báró miniszterelnök. Délelőtt tíz órakor ért oda a vonattal s 11 órakor a város háza udvarán mondotta el beszédét a nép tüntető tetszése között.

Beszédének bevezető részében rámutat arra, hogy a mit ígér, te is váltja. A kormány álláspontja az, hogy az egyházpolitikai harc tovább folytatást ne nyerjen. Kifogásolja és elítéli ezért mindazon törekvéseket, a melyek a revízió címe alatt ismeretesek. Az országgyűlés munkásságáról szólva kijelenti, hogy kevés országgyűlésnek jutott az a szerepe, hogy a nemzet fejlődésére, a nemzet nemzeti jellegének biztosítására oly messze menő alkotásokat hozzon létre, mint ennek. A jövő munkásság feladatai között fel említi a közigazgatás reformját is. Az Ausztriával kötendő kiegyezésről ezeket mondja: A vámszerződés, a közösek hordozhatóságos-útképes arany megállapítása és a bankkérdésre nézve a kormány már közel egy éve folytat tárgyalásokat, még pedig meggyőződése szerint nem minden eredmény nélkül. E kérdéseket tehát úgy kell megoldani, hogy az, ami jó nekünk, ne legyen rossz nekik, ami jó nekik, ne legyen rossz nekünk. Ez tehát alku dolga s itt tisztába kell jönni azal, hogy mit ad az egyik és mit a másik, hogy a vásár létrejöhön, de a barátság megmaradjon. A kvóta-kérdésről a következőket nyilatkoztott: Az osztrákok követelése a kvóta kérdésében jogtalan, indokolatlan és alaptalan. E követelésnek eleget tenni nem lehet, ezért egészen helyes volt a kvótabizottságnak azon irányzata, a melylyel Magyarország érdekeit megvédeni kívánta. Ebből azonban nem következik, hogy ma már meg lehessen mondani, hogy miképpen fog ez a kérdés megoldatni. Most a tárgyalások még folytak, az alkudozások nincsenek befejezve s alkudozni úgy, hogy az egyik fél is, meg a másik is megmondja előre, hogy mi a végső elhatározása, nem lehet, mert így törésre kerülne eredmény nélkül. A törés pedig nem jelentene egyebet, mint a felső ur döntő szavát igénybe venni, ami alkotmányos államokban mindig kerülendő, meg nem engedhető, sőt veszedelmes. E kérdésben véglegesen most határozni nem lehet. A kormány kötelessége Magyarország érdekeit minden rendelkezésére álló eszközzel megvédeni és az igazságosság határainak szem előtt tartásával meg nem engedni, hogy többet fizessünk, mint a mennyi jogos és szükséges.

Nem menni bele abba, hogy Ausztriától ajándékot fogadjunk el, mert ami ránk esik, azt meg akarjuk fizetni, mivel öntudatunk is parancsolja, hogy a politikai jogokat Ausztriával szemben egyenlő mértékben követeljük.

Az eddigi tárgyalások nem vezettek ugyan arra az eredményre, hogy megállapítható volna, hogy mi fizetendő, de remélem, hogy a folytatandó tárgyalások kedvezőbbek lesznek és hogyha azon a bázison, a melyen a tárgyalások folytak, a megoldás nem jön létre, egy másik kulcs fog előbb-utóbb találatni, hogy a kérdés megoldassék, még pedig úgy, hogy egyiknek érdeke ne sértse a másikat és a másik érdeke ne legyen hátrányos az egyikre, hogy kiki hozzá meg ast a járulékat, amely igazságos, hogy ne

fizessen tul az egyik és ne fizessen keveset a másik, mert ajándékot elfogadni ép úgy nem lehet, mint ahogy tul fizetni nem szabad. Beszéd végén megköszön te választóinak bizalmát. A miniszterelnök tiszteletére délután két órakor lakoma volt a színház nagytermében.

A bégaszentgyörgyi választókerület szabadelv választó polgárai közül, mint levelezőnk írja, mintegy 300-an folyó hó 18 án d. u. 3 órakor értekezletre gyűltek össze a bégaszentgyörgyi társaskör helyiségeiben, hogy a legközelebb megejtendő képviselőválasztás ügyében tanácskozzanak. Az értekezlet elnökét Szabó Ferencz, németeleméri róm. kath. plébános, jegyzőjéül Kaufmann István, bégaszentgyörgyi iskolaigazgató választott meg. Az elnök előterjesztésére egy 10 tagú küldöttség menesztett dr. Papp Gézához, a kerület eddigi szabadelv képviselőjéhez, hogy őt beszámoló beszédjének megtartására fölkérjék. Ezután kimondotta az értekezlet a kerületi szabadelvű párt szervezését és megalakította a végrehajtó bizottságot. Az elnök az értekezletet felfüggesztvén, nem sokára megjelent a kerület népszerű képviselője: dr. Papp Géza, kit a jelenvoltak szünni nem akaró éljenzéssel fogadtak. Az értekezlet elnökének rövid üdvözlő szavaira a képviselő fél órai, nagyszabású beszédet tartott, melyet a nagyszámú közönség osztatlan figyelemmel és gyakori zajos helyesléssel hallgatott végig. Beszédében megemlékezett a képviselő a lefolyt országgyűlés nagy alkotásairól, jelezte a legközelebbi jövő feladatait, hangsúlyozta, hogy az országgyűlés szabadelvű pártja és illetve az ennek kebeléből alakított kormány az ország ügyeinek intézésében a haza polgárainak érdekeit mindenkor szem előtt tartotta és végül köszönetet mondott választóinak az iránta tanúsított bizalmukért és szeretetükkért.

A képviselő beszédjének elhangzása után az elnök röviden eszette dr. Papp Gézának a lefolyt ötödik év alatt ugy az országgyűlés nagy alkotásainak létrehozatalában kifejtett országra szóló tevékenységét, valamint a kerület érdekeinek védelmében és az egyes polgárok ügyeinek felkarolásában tanúsított áldozatkészségét és előzékenységét, majd magvas szavakkal tolmácsolta a választókerület polgárainak képviselőjük iránti határtalan bizalmát és rajongó szeretetét, mire az értekezlet dr. Papp Gézát, kitörő lelkesedéssel, a bégaszentgyörgyi kerület szabadelvű pártjának országgyűlési képviselőjelöltjéül egyhangulag kiküldötte és báró Podmaniczky Frigyeshez, az országgyűlési szabadelvű párt elnökéhez a következő táviratot intézte:

„A bégaszentgyörgyi választókerület szabadelvű pártja mai értekezletén a kerület országgyűlési képviselőjelöltjéül egyhangulag dr. Papp Gézát, a kerület eddigi képviselőjét kiáltotta ki és kijelentette, hogy az országgyűlési szabadelvű párt programjához híven ragaszkodik és az ország ez idő szerinti kormánya iránt rendületlen bizalommal viseltetik.“ — Az értekezlet végével a képviselőjelölt Katalinfalvára hajtatott, ahonnan holnap Torontálra szándékozik menni.

Nagykikindáról írják: Amit egy héttel ezelőtt senki sem hitt volna el, az ma tény: Tellecsky Kristóffal szemben Eremit Pál lép fel. A választás eredménye nem lehet kétes, Tellecsky oly népszerűségnek örvend úgy a magyarok, mint a szerbek és németek között, hogy megválasztása egészen biztos.

Ozora, október 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az ozorai választókerület mintegy 5—600 választója ma délelőtti értekezletükön nagy lelkesedéssel Jovanovits István eddigi képviselőt kiáltották ki a szabadelvűpárt jelöltjéül. Választása biztos.

A zombolyai választókerület liberális párti választói, mint levelezőnk írja, tegnap fényes bankettet rendeztek szeretett jelöltjük, Babics József tiszteletére. A Schaff-fogadó négy termét zsufolásig betöltötték a nagyszámmal egybegyűlt választók. Volt 470 teríték. A pezsgőnél kezdetüket vették a szebbnél-szebb felköszöntők. Beszéltek: Wiszkidenszky Gusztáv, Gesztessy János, Babics József, Leitich Antal, dr. Ferch Ödön, Hosztinszky J., dr. Muraközy, Hettyey Kálmán, Scherka György stb. Egetverő éljenzés zugott végig a termeken, valahányszor Babics József, a szeretett jelölt beszélt, vagy ha az ő egészségére üritettek poharat.

Temesvár. A szabadelvű polgárság tulnyomó része nem támogatja báró Fejérváry Géza jelöltségét, hanem báró Nikolics Feodort akarja felléptetni. Háromszáz polgár aláírásával máris felajánlották báró Nikolicsnak a jelöltséget és ha elfogadja azt, akkor megválasztatása biztos. Azt beszélik, hogy báró Fejérváry Géza visszalép, ha báró Nikolics hajlandónak nyilatkozik a jelöltség elfogadására. A nemzeti párt e napokban jelölő gyűlést fog tartani.

Verseczen Herczeg Ferencz, a szabadelvű párti képviselőjelölt tegnap mondta el programbeszédét, amelyet 700 választó hallgatott meg. A karzatokat hölgyközönség foglalta el. A zajos tetszéssel fogadott beszédben Herczeg kijelentette, hogy sem társadalmi emelkedésre, sem vagyoni haszonra nem törekszik. Mindig szabadelvű volt és ma csak egy párt van, amely a szabad eszméket zászlajára írta ez a szabadelvű párt.

HIREK.

Tájékoztató.

Október 22. Steinbach jubileum.
Október 28. Képviselőválasztások.
Október 31. Képv. választás Nagybecskerekén.
November 16. Közig. bizottság.
November 19. Vásár Nagybecskerekén.

Pitzyle Szaniszló egyedüli diplomázott fogorvos specialista Torontálmegyében. Nagy-Becskerekén Baurféle házban Ferencz-József téren. Rendel naponta.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— **Rónay főispán Pancsován.** Említettük annak idején, hogy a pancsovai Gromon-egylet Rónay Jenő főispánt nagy lelkesedéssel megválasztotta tiszteleti elnöké. Szombaton iktatták be a Pancsován is legbiztosabb tiszteletnek és rokonszenven örvendő főispánt, amikor Rónay Jenő főispán tanár lelkes beszédében arra kérte az új díszelnököt, hogy támogassa ezentul is hatalmas befolyásával az egylet hazafias törekvéseit. Rónay főispán szívélyes szavakban köszönte meg a megtiszteltetést s megfogadta, hogy mint igazi magyar ember fogja a nemes hivatásu egyletet támogatásában részesíteni.

— **Őszi közgyűlés.** Torontál vármegye rendes őszi közgyűlését ma délben rekesztette be Rónay Jenő főispán. Ez alkalomból elnöklő főispán meleg szavakban emlékezett meg azon kiváló érdemeiről, melyeket Steinbach Antal tanfelügyelő Torontál vármegye tanügye körül szerzett, mire a közgyűlés egyhangulag elhatározta, hogy Steinbach tanfelügyelő érdemeit jegyzőkönyvileg megörökíti és erről a napokban tartandó 40 éves tanítói jubileuma alkalmából átiratilag értesíti.

— **Dessewffy püspök esküje.** Dessewffy Sándor püspök tegnap mint belső titkos tanácsos letette ő Felsége kezébe az esküt, a mely alkalommal a külügyminiszter képviselőjében Kállay közös pénzügyminiszter és a főkamarmester képviselőjében Apponyi Lajos gróf magyarországi udvarnagy működtek közre. Az eskümentát Schulther udvari tanácsos olvasta fel.

— **Aljegyző választás.** A Pancsova városánál megüresedett aljegyzői állásra a városi közgyűlés tegnap Bogdán János megyei joggyakornokot választá meg.

— **Hymen.** Publik Ernő Pancsován eljegyezte özv. Pantl Antalné szül. Keresztessy Mária leányát, Ilonka kisasszonyt.

— A „Steinbach-jubileum“ végképpen megállapított programja a következő: Október 21-én az érkező vendégek fogadtatása és elszállásolása. Az elszállásoló bizottság irodája a községi iskola épületében van. Este 7 órakor gyülekezés az iskola udvarában. Innen kivonulás az Erzsébet-terre, ahonnan a fátyásmenet Hunyadi- és megyeház-utcán vonul a jubiléus lakása elé, hol Molnár József pancsovai tanító üdvözlő Steinbachot. Ezután Jenő herceg- és Arpad-utcán visszatér a fátyásmenet a polgári iskola elé. Utána ismerkedési estély lesz a Rózsa szállodában. Október 22-én 8 órakor főkegyeleti tanítógyűlések a községi iskola tantermeiben; 3/4 9 kor gyülekezés a polgári és kereskedelmi iskola dísztermében, hová a jubiléus küldöttségileg meghívják. Innen a templomba mennek, majd isteni tisztelet után gyülekezés lesz a megyeház nagytermében. Az ünneplő nagygyűlést Baaden Károly igazgató, biz. elnök megnyitja, mire az elnök által felkért bizottság a jubiléus a gyűlés termébe való megjelenésre kéri. A jubiléus felérkezésekor a polgári és kereskedelmi iskolai dalárda üdvözlő dalt énekel, ezután pedig Minké Béla ódáját szavalja a szerző maga. Ezt követi az ünnepi beszéd (tartja Leittich Antal) és ezzel kapcsolatban az emlék átadása. Az ünnepi beszédre adandó válasza következnek az üdvözlések a bizottság által megállapított sorrendben. Az üdvözlések befejeztével ismét a dalárda működik (Dold István vezetése alatt). D. u. 1 órakor bankett a kaszinó helyiségeiben. A banketten olvassa fel Cséh Elek polg. és felső keresk. iskolai tanár, Móra István alkalmi költeményét. Este: dísz-színelőadás, prólóval és tableaival a városi színházban. Színház után találkozás a Rózsa szállodában (esetleg táncmulatság).

— Nagy Becskerek egészsége. Dr. Weiserschan József városi főorvos helyettes betérjesztette Nagybecskerek mult havi egészségügyi viszonyairól szóló jelentését, mely szerint a jelentés havában a közegészségügyi viszonyok felette kedvezőknek mondhatók; a halandóság lecsökkent 45 esetre, a születések pedig 86-ra ugrottak; a hevenyrágályos betegségek száma 5-re apadt, egyetlen elhalálozást sem okozván. Trachomára 18 egyén vizsgáltatott semleges eredménnyel. A közfogyasztásra szánt élelmi szerek minősége kielégítő volt. Rendőrorvosi piszcvizsga 9 ízben tartatott meg. Városunk lakosságának száma 22 575. Élve született 86, halva született 1, meghalt 45, hét éven alul 21, hét éven felül 24, a következő halálokokkal: vele született gyengeség 5, görcsök 6, bélhurut 8, tüdőgümőkór 11, gutaütés 1, vizebetegség 3, agykori végméregelés 4, egyéb természetes halál okok 4, természetes halálokok összege 42, külső okok okozta halállal 3.

— Színházi hír. Holnap tartja a nagybecskereki színház az operette bemutatóját a Cziganbáróval; — osztrótkön pedig, a Steinbach-jubileum alkalmából, díszelőadás lesz: II. Rákóczy Ferencz fogsága. — Pénteken zónában „Egy katona története“ kerül színre. — Szombaton ismét operette, „Ripp van Winkle“ megy, vasárnap pedig két előadás lesz. Délután Próbaházasság, este pedig itt először Bokor nagyhasú népsziműve, a „Télen“, melyet folyton telt házak előtt adnak mindenfelé. Ez egyik legkedvesebb darabja Blaha Lujzának és leányának, Soldos Sárának is. Nálunk azonkívül hogy újdonság, azért is érdekes, mivel először lép fel benne a társulat egy szépehetségű fiatal énekesnője: Göz Ilon.

— 889.714 választó. 889.714 ember van az országban, aki most „legszébb polgári jogát“ gyakorolhatja. 889.714 polgár van felvéve az ország összes képviselőválasztó kerületeiben az 1896. évre, az érvényes állandó névjegyzékbe. Az országnak tudvalevőleg 444 választókerülete lévén, egy-egy kerületre jutna átlag 2003.8 választó. Valóságban azonban perzeze nincs így, ami nagy szerencse, mert hát igen szomorú dolog volna, ha a t. választópolgárokat tízedekre kellene felosztani. Valóságban a számadatok nagyon különböznek az egyes kerületekre nézve. A legnagyobb kerület, már t. i. ami a voksok számát illeti, a zemplémegei Homonna, ahol 6210 szavazó polgár van. Vannak azonban jóval kisebb kerületek is. Például: Abrudbánya, Verespatak, melynek mindössze 181 szavazó polgára van. Ez az ország legkisebb kerülete.

— Kirabolt ékszer-üzlet. Zsombolyáról írják, hogy ott nagy szenzáció tárgyát képezi egy vakmerő rablás. A napokban ugyanis éjnek idején ismeretlen tettesek behatoltak Viszkó-

csil Magdolna aranyműves-üzletébe és elvitték az ékszerek nagy részét. A tettesek előkerítése iránt megtették a szükséges lépéseket.

— Az első vér. Nedomacszy Milán nagy-kikindai Tellecsy-párti választó a rogályon Novakovics Józsa (Képu!) Eremity-párti választóval és dühös korterével találkozott. A két matador egymás kapacitálása közben úgy összeveszett, hogy Képu, az Eremity főembere, bevett fejjel távozott el a küzdelem színteréről. Roszjel, — írja a „T. K.“ — melyből a választás eredményére lehet következtetést vonni: Eremity, ha nem is szöszéri, de átvitt értelemben fogja a választási küzdelmet bevett fejjel elhagyni.

— Vérengző siket-néma. Nagy Öszön Buding Ede odaváló lakost Rischár Adám siket-néma egyén feldühödött állapotban egy éles késsel megtámadta és oldalba szurta. A meg támadott súlyosan megsérült. Rischár ellen szándékos emberölés kísérlete miatt a vizsgálatot megindították.

Közlekedés a választás napján.

Szükségesnek tartjuk a választóközönséget már most tájékoztatni, mily vonalak fognak e hó 28-án Torontál vármegyében közlekedni.

A torontáli h. é. vasutak vonalain Czrepája és vidéke a rendes vonattal reggel 8 óra 16 perczkor érkezik Ozorára. Nagybecskerekéről Pancsovára a következő vonat indul:

Nagybecskerek-Bégapart reggel	4:29
„ Gyártelep	4:40
Sándorudvar	4:49
Écska-Zsigmondfalva	5:01
Tomasovác	5:31
Ozora	5:49
Antalfalva	6:17
Torontál-Vásárhely	6:37
Czrepája	6:53
Ferenczhalom	7:11
Torontál-Almás	7:22
Pancsova	reggel 7:36

Nagymargitta és Laudontanya választóközönsége a rendes vonattal érkezik Zichyfalvára, reggel 6 óra 12 perczkor. Nagybecskerekéről Zichyfalvára a következő időben indul egy vonat:

Nagybecskerek Bégapart reggel	4:53
„ Gyártelep	5:04
Sándorudvar	5:13
Lázárföld	5:26
Pusztá Kende es	5:33
Lajosmajor	5:40
Szárcsa	5:56
Szécsány	6:20
Bóka	6:37
Kanak	6:56
Ó Lécz	7:07
Sz. chenfalva	7:18
Györgyháza	7:30
Zichyfalva	érkezik 7:43

A menetdíjak a következők:

	I. oszt.	II. oszt.	III. o.
Szárcsa - Zichyfalva	1 00 kr.	80 kr.	50 kr.
Szécsány „	1 00 kr.	80 kr.	50 kr.
Bóka „	1 00 kr.	80 kr.	50 kr.
Kanak „	50 kr.	40 kr.	25 kr.
Ó Lécz „	50 kr.	40 kr.	25 kr.
Széchenfalva „	40 kr.	22 kr.	15 kr.
Györgyháza „	30 kr.	15 kr.	10 kr.
Tomasovác - Ozora	30 kr.	15 kr.	10 kr.
Czrepája „	50 kr.	40 kr.	25 kr.
Antalfalva - Pancsova	1 00 kr.	80 kr.	50 kr.
T. Vásárhely „	50 kr.	40 kr.	25 kr.
Ferenczhalom „	40 kr.	22 kr.	15 kr.
T. Almás „	30 kr.	15 kr.	10 kr.

Csene és Párdány között a következő különvonat áll a választók rendelkezésére:

Csene	indul reggel 6 53
T. Ujvár	7 10
Oregfalva	1 22
Otelek	7 34
Jánosföld	7 48
Párdány	érkezik reggel 8 00

A zsombolyai kerület választói a rendes vonatokat használják.

VASUT-ÜGYEK.

6755 sz. Torontáli h. é. vasutak Hirdetmény.

Eaennel közhírré tesszük, hogy az üzlet szabályzat 38. § a értelmében elárverezendő talált tárgyak, és az üzletszabályzat 70. § a értelmében elárverezendő kézbesíthetetlen áruk nyilvános elárverezése N. Becskerek Bégapart állomásunkon f. évi október hó 26-án délelőtt 9 órakor tartatik meg, mely árverezésére a t. cz. közönséget ezenel meghívjuk.

As üzletigazgatóság.

Táviratok.

A király az igazságügyi palotában.

Budapest, okt. 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A fényes igazságügyi palotának zárköteteli ünnepélye ma délelőtt ment végbe. Az ünnepélynek különös fényt kölcsönzött a király megjelenése. Ott voltak azonkívül a miniszterek, államtitkárok, a kuria, a budapesti kir. tábla képviselői, a főrendiház számos tagja, közéletünk kitünőségei s ezekre menő nagy közönség, mely az igazságügyi palota előtti nagy térséget majdnem egészen betöltötte és szünni nem akaró éljenzéssel fogadta a királyt megérkezésekor.

Erdély igazságügyminiszter lendületes beszédben felkérte a királyt, engedje meg legkegyelmesebben, hogy a zárkó elhelyeztessék. Beszédjét így végezte:

Legkegyelmesebb Uram, Királyom! Alázattal esedezem, tegye le az igazságszolgáltatás e templomának zárkóvét. Kalapácsütésének tiszta ezüst hangjai zengeni fognak örökké e fényes termekben, hirdetni fogják a magasztos hivatást, melyre szárvan vannak, s uralkodni fog itt az isteni igazságosság, melyet Felségednek minden cselekménye világszerte hirdet.

A király válasza következőleg hangzik:

Szivesen jöttem az igazságszolgáltatásnak szentelt e szép palota zárkóvének letételére. A magyar felső bíróságok az igazságügy tisztaságát mindenkor magasra tartották, s nem kétlem, hogy áthatva magasztos hivatásuktól, valamint szem előtt tartva, hogy itéleteiket nevében hirdetik, ez új épületben is mindenkor csak a törvény és igazság fogja vezetni önöket és utódaikat bírói kötelemei teljesítésénél. (Lelkes, szünni nem akaró éljenzések.)

A miniszterelnök otthon.

Budapest, október 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bánffy báró miniszterelnök ma Erdélyből visszaérkezett a fővárosba.

Az olasz trónörökös esküvője.

Budapest, október 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Rómából jelentik, Nikita montenegrói fejedelem, Mirko nagyherceg, Helena és Anna hercegnők ma Rómába érkeztek. Az olasz udvar rendkívüli szíveséggel üdvözölte vendégeit.

Városi színház.

Nagy Becskerek, kedd, 1896. október hó 20. án.

Szókimondó asszonyság

(Madame Sans-Gêne.)

Színműl előjáték és 3 felv. Irta: Viktorien Sardou. Fordította Fáy J. Béla. (Rendező Peterdy.)

Holnap szerdán, október hó 21-én

„CZIGANYBÁRÓ“

Strauss operetteje.

Hirdetések.

Legújabb divatu Zeke (Jacke) nőknek és leányoknak és választékban a legolcsóbb árakban kapható Kovács Gedeonnál, női divatterem Nagy-Becskereken.

1126. szám. B. v. k. 1896.

Arverési hirdetés.

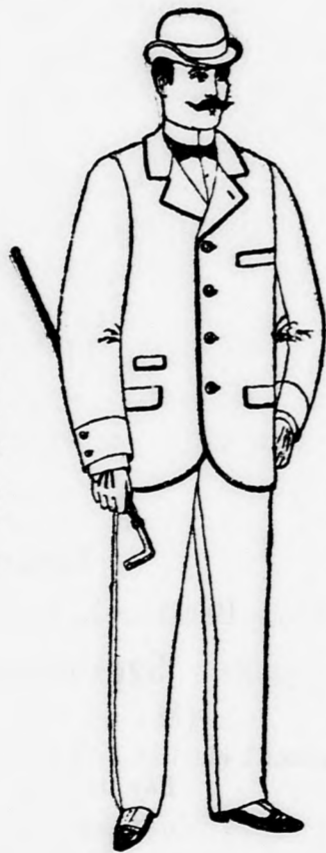
Közírá tétetik, miszerint a tekintetes nagybecskereki kir. törvényszéknek 1895. évi 6714. számú végzésével megkeresett tekintetes nagybecskereki kir. járásbírósnak 1895. évi 8132. szám alatt kelt végzése folytán Ernesztházi takarékos és előleg egylet részére, Wiedemann J. ernesztházi lakosnál 63 frt 75 kr. és jár. iránti kielégítési végrehajtás útján 1895. évi július hó 6-án lefoglalt 351 frt 50 krra becsült butorok, lovak, kocsik stb.-ből álló ingóknak alperes lakásán Ernesztházán bírói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladatása 1896. évi október hó 29-ik napján délelőtti 10 órára tüzetett ki.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, ugy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kintüntetve nincs, miszerint az 1881. évi LX. t. cz. 111. § ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéseig alólirhoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Kelt Nagybecskereken, 1896. évi október 7-én.

Kiss István,
kir. bír. végrehajtó.

989-1.1

Férfi ruhák legnagyobb választékban, 8 frt-tól 25 frtig, minden darabon nyomtatott szabott áruk. Kovács Gedeon, Nagy-Becskerek, legolcsóbb és legjobb bevásárlási forrás.

823a-1862

14593. ki. számhoz. 1896.

Arverési hirdetés.

Melylyel ezennel közzé tétetik, miszerint a város tulajdonát képező s az amerikai városnegyedben fekvő kaszinó épületben levő lakás 1896. évi november hó 1 étől kezdődőleg árverés útján bérbe fog adni, melyre árverési határnapul 1896. évi október hó 23-ának d. e. 9 órája tüzetik ki a városház épület II. tanácsnokirodába, melyre árverezni szándékozók ezenel meghivatnak.

N.-Becskereken, 1896. október hó 19-én.

Dr Perisits Zoltán,
vár. főjegyző,
polgármester h.

6084. sz. 1896.

Arverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közírá teszi, hogy a perlaszi kir. járásbírósnak 1896. évi 5897. számú végzése következtében N.-Becskereki tak. és előleg egylet javára Turnyanszky Nitya botosi lakos ellen 180 frt s jár. erejéig 1896. évi szeptember hó 15-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 2000 frtra becsült gőzcséplő garnitúrából álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. jbiróság 6084/896. sz. végzése folytán 180 frt tőkekövetelés, ennek 1896. évi április hó 27. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 72 frt 57 krrban bíróilag már megállapított költségek erejéig Botoson adós házánál leendő eszközzésére 1896. évi november hó 4-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitétetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Perlaszon, 1896. évi október hó 9. napján.

Engl,
kir. bír. végrehajtó.

988-1.1

3126. tkv. szám. 1896.

Arverési hirdetés.

A perlaszi kir. jbiróság, mint tkvi hatóság részéről ezennel közírá tétetik, hogy Zombory László végrehajtónak k. Miklya Dusan és tsa orlovati lakos elleni 200 frt tőkekövetelés, ennek 1884. évi december hó 12. napjától járó 6% kamatai, 71 frt 10 kr. perbeli, 10 frt 60 kr. megállapított jelenlegi és még felmerülendő költségek kielégítése végett az 1881. évi LX. t. cz. 144. §-a alapján s 146. és

983-1.1

156. §-a értelmében 1896. évi december hó 14. napján d. e. 9 órakor Orlovát község házában, az ezen kir. jbiróság területén fekvő Orlovát községe 493. sz. tkvben foglalt következő ingatlanok:

36 hrsz. 1 dülő 1 hold szántó $\frac{1}{4}$ része 50 frt 50 kr., 36 hrsz. 2 dülő 1 hold szántó egészben 164 frt, 36. hrsz. 3 dülő 1 hold szántó egészben 165 frt ezennel megállapított kikiáltási ár mellett külön-külön el fognak árvereztetni, és pedig az özv. Miklya Aquicza javára bekebelezett holtiglani haszonélvezeti jog fentartásával, — de amennyiben így az az árverés eredményre nem vezetne — e jog fentartása nélkül, — ezen árverésen magasabb ígérlet hiányában a fenti ingatlan a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10% készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban bánatpénzül letenni.

A kir. jbiróság tkvi oszt. Perlaszon, 1896. szeptember 9.

Tóth,
kir. aljárásbíró.

Értesítés.

Az átalakított és kibővített gőz- és kád-, valamint az újd. szervezett villamos-fürdőt a n. é. közönség figyelmébe ajánlom.

Mély tisztelettel
Kovács J. M.
fürdőtulajdonos.

Hirdetések

felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

Torontáli helyi érdekű vasutak.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a modern kor igényeinek megfelelő módon berendezett

javitó-műhelyünk

mindennemű

gazdasági és egyéb iparigépek és gépszeti berendezések
szakszerű és jutányos javítását és helyreállítását elvállalja.

Bővebb felvilágosításokkal az alulírott üzletigazgatóság vagy a műhelyfőnökség készséggel szolgál.

Az üzletigazgatóság.

868-x7